

מחיקת הלוואה לחברת בת - אינה בהכרח הוצאה פירותית

אפריל 2013

חוזר מקצועי מספר 43/13

ברצוננו לעדכנכם בפסיקת בית המשפט המחוזי¹ הקובעת, כי מחיקת חוב לחברת בת תהווה הוצאה פירותית, רק באם נתהוותה במסגרת פעילותה השוטפת.

חברת שירדן שיווק בע"מ (להלן "החברה") פעלה ללא מנגנון עסקי וכל שירותיה ניתנו על ידי בעל החברה. החברה רכשה 50% ממניות חברת גולקל בע"מ (להלן "הבת") והעניקה לה שירותי ייעוץ וניהול.

במסגרת הסדר נושים של הבת, התחייבה החברה להזרים כסף, לשם תשלום החובות לבנקים. במקביל המחזיקים הבנקים לחברה את חובותיהם כלפי הבת, והחברה רשמה חוב של הבת כלפיה. עקב חוסר אפשרות גביית החוב החליטה הנהלת החברה להעבירו לחובות אבודים.

לטענת החברה ברשותה עסק לייעוץ וניהול חברות, המסופקים בפועל על ידי בעל החברה. הזרמת הכספים לחברת הבת נדרשה לשם שמירת השם הטוב והמוניטין של החברה ובעל השליטה בה, שהם נכס המשמש בייצור הכנסתה. אילולא ההסדר, הרי שהייתה נגרמת פגיעה ביכולת החברה לפעול למציאת מקורות מימון לחברות שבניהולה. מכאן עולה שנגרם לה הפסד פירותי בגין הוצאה בייצור הכנסה, ולכן יש להכיר בהוצאה שהוצאה במסגרת הסדר הנושים כהוצאה בייצור הכנסה.

בית המשפט דחה את ערעור החברה בנימוקים הבאים:

- תנאי מקדמי להכרה בחובות אבודים הוא שהם "נתהוו בעסק". כלומר, יש להוכיח שהחוב נבע ממהלך הפעילות העסקית הרגילה. במקרה הנדון, לשם הכרה בחוב כהוצאה, יש להוכיח, כי עיסוקה של החברה הינו רכישת וגביית חובות, או מימון ומתן הלוואות.
- בהסדר הנושים מדובר לכל היותר בהלוואה בין חברות קשורות, המהווה הלוואה הונית שאפסו סיכויי גבייתה, ולא בחוב עסקי שאבד.
- לא ניתן לטעון מחד, כי ההוצאה נועדה לשמירה על המוניטין, ומאידך, כי ההוצאה הייתה לשם רכישת חוב שאבד רק מספר שנים מאוחר יותר. יש להכיר בהוצאה רק אם הוצאה לשם ייצור הכנסה באותה שנת מס.
- יש לראות בהוצאה כהוצאה שיצאה בייצור הכנסה, כל עוד קיימת פעילות עסקית לשם ייצור הכנסה, אף אם לא צמחה בפועל.
- ההוצאה במקרה זה הוצאה בשנה בה לא היתה כל הכנסה (כולל מחברת הבת) או פעילות עסקית כלשהי לשם הצמחת הכנסה. בעובדה שלא קיימות הכנסות מדמי ניהול אין ללמד, כי לא התקיים מנגנון עסקי שנועד לספק שירותי ניהול. אולם, משנהוג בין הצדדים, כי שירותי הניהול ניתנים בתמורה לדמי ניהול, הרי שהפסקת תשלום דמי הניהול מעידה לכאורה על הפסקת מתן שירותי הניהול.
- מכאן, עולה כי בשנת הערעור החברה היתה חברת אחזקות בלבד, ולפיכך, אין להתיר את ההוצאה בניכוי שכן היא לא יועדה להפקת הכנסה.

דבר שאלות נוספות ניתן לפנות לרו"ח יוסי שלם, בטלפון: 03-6382845
yosys@mbt.org.il

¹ ע"מ 1067/09 שירדן נ. פקיד.